

12 ביוני 2014

לכבוד
חברי ועדת השרים לחקיקה

לכבוד
ח"כ ציפי לבני
שרת המשפטים ויו"ר ועדת השרים לחקיקה

דחוף – לועדת שרים לחקיקה ביום 15.6.14

שלום רב,

הנדון: הצ"ח עסקאות גופים ציבוריים (מניעת העסקה במיקור חוץ בשירות המדינה) (פ/19/2057)

ביום ראשון 15.6.14 תובא לדיון בוועדת השרים לחקיקה הצ"ח עסקאות גופים ציבוריים (מניעת העסקה במיקור חוץ בשירות המדינה).

הצעת החוק, שנכתבה ע"י עו"ד איתי סבירסקי וד"ר אמיר פז-פוקס, **חתומה ע"י 62 (!) חברי כנסת מכל סיעות הבית (למעט אחת)**, ומקודמת בשיתוף עם הקואליציה הארצית להעסקה ישירה.

מטרת הצעת חוק זו היא לקבוע תנאים שיובילו להעסקה ישירה של עובדי הרשויות הציבוריות בישראל – משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, רשויות ממשלתיות ואחרות. בהתאם לכך מוצע להוסיף בחוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976, סעיף הקובע כי ייאסר על גוף ציבורי להתקשר בעסקה עם נותן שירותים להעסקת עובדים, אם העובדים מועסקים אצל הגוף הציבורי באופן קבוע. זאת, **אלא אם כן** העסקה דרושה לביצוע עבודה או שירות הדורשים ידע ומומחיות מיוחדים אשר העמדתם על ידי הגוף הציבורי עצמו היא בלתי סבירה באופן קיצוני.

דוחות מבקר המדינה, הוראות החשב הכללי, הודעות נציבות שירות המדינה והכתיבה האקדמית והעיתונאית, מאירים באופן ברור את הכשלים של שיטת מיקור החוץ. השירות הציבורי הישראלי מאופיין בהעסקה ארוכת טווח של עובדי קבלן בתפקידים הכוללים אחריות שלטונית, בתנאים נחותים ביחס לחבריהם, מעבר לתקן המוכתב, ובלא פיקוח נדרש של נציבות שירות המדינה.

הגופים הרגולטורים הרלוונטיים – נציבות שירות המדינה, החשב הכללי, מבקר המדינה ובמידה מסוימת אף בתי הדין לעבודה – מודעים למצב זה ומתריעים על הכשלים הנובעים ממנו זה למעלה מ-15 שנים. למרות זאת, משרדי הממשלה, בהכוונה או הכפפה של משרד האוצר, מסרבים לשנות באופן משמעותי את דפוסי ההעסקה במגזר הציבורי.

משרדי הממשלה צריכים להכיר בחובות המוטלות עליהם כחלק מפעולותיהם השוטפות וכתוצאה מהטלת משימות קונקרטיים על ידי המחוקק. התמודדות עם משימות אלו בדרך של העסקה עקיפה פוגעת לא רק בזכויות העובדים וביכולת לנהל מנגנון ממשלתי בצורה תקינה, על כל המשתמע מכך, אלא גם מהווה הטעיה של הציבור בנוגע לגודלו האמיתי של המגזר הציבורי.

האתגר המרכזי העומד לפתחם של העוסקים במיקור חוץ של כוח אדם – רשויות מפקחות, בתי הדין לעבודה, מוסדות אקדמיים וארגונים חברתיים – הוא לבחון את ההתקשרות של רשויות המדינה עם חברות שירותים.

התובנות שכבר התגבשו בכל הנוגע להעסקת עובדים באמצעות קבלני כוח אדם רלוונטיות גם להעסקת עובדים באמצעות קבלני שירותים: החיסכון בעלויות אינו חד-משמעי; קיים פיקוח מוגבל על איכות כוח האדם המבצע פונקציות עבור המגזר הציבורי; כמות העובדים המועסקת עשויה לנפח את המנגנון הממשלתי; השמירה על זכויות העובדים מצטמצמת; המקצועיות של השירות הציבורי והזיכרון הארגוני שלו אובדים, וכך גם יכולתו לפקח באופן אפקטיבי על השירות שהוא רוכש; קיימת חתירה תחת כוח ארגוני העובדים; ובסופו של יום – עובדי קבלן השירותים עשויים לתבוע (ולזכות) בהכרה כעובדי המדינה.

לאור כל זאת, מוצע כאמור להוסיף בחוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו-1976, סעיף הקובע כי ייאסר על גוף ציבורי להתקשר בעסקה עם נותן שירותים להעסקת עובדים, אם העובדים מועסקים אצל הגוף הציבורי באופן קבוע. זאת, אלא אם כן העסקה דרושה לביצוע עבודה או שירות הדורשים ידע ומומחיות מיוחדים אשר העמדתם על ידי הגוף הציבורי עצמו היא בלתי סבירה באופן קיצוני. הנחיה זו משמעותה איסור על העסקה דרך קבלני כוח אדם או קבלני שירות, תוך הותרת מקום מצומצם לשיקול דעת שלטוני. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה הראשונה ניתן יהיה לקבוע הוראות מעבר לעניין התקשרויות קיימות.

אנו – הקואליציה הארצית להעסקה ישירה – קוראים לכם לתמוך בהצ"ח חשובה זאת.

בכבוד רב,

בשם הקואליציה להעסקה ישירה

דבי גילד-חיו, עו"ד

הקואליציה הארצית להעסקה ישירה נוסדה ב 2010, בתגובה להתרחבות התופעה של העסקה עקיפה, דרך חברות קבלן, של עובדים שאינם זמניים/ות, בתנאים נחותים ביחס לחבריהם ובלא פיקוח. במטרה למגר תופעה זו - חברו יחד 32 ארגונים חברתיים ומאות פעילים/ות. הקואליציה פועלת בכלים פרלמנטריים, ציבוריים, אקדמיים ותקשורתיים ומקדמת סדר יום חברתי למען ציבור העובדים/ות, והחברה בישראל. בין היתר פועלת הקואליציה לאיסוף מידע שיטתי בנוגע להיקף ההעסקה העקיפה.

בשנת 2012 הקואליציה הארצית להעסקה ישירה יזמה את הצעת החוק להעסקה ישירה. מאז הוא עלה להצבעה 3 פעמים; ותמיד זכה להד וסיקור תקשורתי אוהד ונרחב. מטרת החוק היא העסקה ישירה של עובדי המגזר הציבורי (למעט במקרים מיוחדים).

שמות הארגונים: אגודת הסטודנטים אוניברסיטת בן גוריון | אגודת הסטודנטים האוניברסיטה העברית | אגודת הסטודנטים והסטודנטים סמינר הקיבוצים | אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א | אגודת הסטודנטים של המכללה לחינוך גופני ולספורט ע"ש זינמן במכון וינגייט | איתך-מעכי - משפטיניות למען צדק חברתי | ארגון המרצים מן החוץ במכללות | ארגון הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטת תל אביב | ארגון הסגל האקדמי הבכיר של אוניברסיטת תל אביב | הפורום המתאם של ארגוני הסגל האקדמי הזוטר | ארגון הורים למערכת החינוך בירושלים | ארגון העובדים מען | האגודה לזכויות האזרח | המטה להעסקה הוגנת של מורים ומורות | המשמר החברתי | הקול העולה | אנו (השדרה-עורו-אג'נדה) | התאחדות הסטודנטים הארצית | טבקה - משפט וצדק לעולי אתיופיה | כוח לעובדים - ארגון עובדים דמוקרטי | כנסת פתוחה | עו"שים שינוי - סטודנטים למען עתיד העבודה הסוציאלית ושירותי הרווחה בישראל | עמותת מורשתנו - הצהרה דמוקרטית | עתידנו | צ"ח - סטודנטים למען צדק חברתי צנטוריון | עיר לכולנו | קו לעובד | שדולת הנשים בישראל | שתי"ל | תבל בצדק | הנהגות של עובדות ועובדי קבלן: איגוד עובדי חסות הנוער, איגוד מורות הלה, מורות מוסדות חינוך, סניף עובדי קרן קרב, איגוד היועצות הארצי במרכז השלטון המקומי בישראל ועובדות הניקיון באוניברסיטת בן גוריון | פעילים ופעילות חברתיים